

Maandag 3 november
Raadsvergadering Berap en Begroting
Bijdrage van Gerrit Vossers namens Dorp en Platteland Beweging

Voorzitter,

De gemeentelijke programmabegroting 2026–2029 is gepresenteerd onder de titel *“Eigen koers houden maakt sterk”* en richt zich op meerdere beleidsprioriteiten voor 2026. De korte termijn (2026–2027) laat volgens de gemeente nog een positief saldo zien (o.a. €1,6 mln in 2026), maar vanaf 2028 tekenen zich tekorten af, waardoor keuzes en risico's voor de langere termijn spelen.

Het college presenteert nu een sluitende begroting, maar dat komt alleen maar omdat het ravinjaar 2026 is opgeschoven. De grote tekorten waar het college al eerder voor vreesde zijn nu doorgeschoven naar toekomstige jaren. Maar daarmee zijn onze financiële zorgen niet verdwenen. De financiële afgrond blijft bestaan, problemen vooruitschuiven is geen oplossing.

Voorzitter, in het raadsvoorstel is aangegeven dat de septembercirculaire nog niet is verwerkt. Is daar vanuit het college al iets over te melden?

Vorige week hebben de coalitiepartijen met steun van D'66 het voorstel van het college over de Stichting DRU aangenomen. Wij begrijpen dat de gevolgen hiervan nog niet zijn verwerkt in de begrotingsstukken die nu voorliggen. Kan het college aangeven welke gevolgen dit heeft voor de korte en langere termijn in de meerjarenbegroting en wat de risico's zijn?

Voorzitter, ik wil ingaan op een aantal onderwerpen uit de begroting:

Wonen:

De regio heeft een opgave voor woningbouw; echter vaak worden plannen gericht op grotere kernen of nieuwbouwlocaties die niet automatisch de betaalbare en levensloopbestendige woningen in kleine dorpen opleveren. Zonder expliciete prioritering blijft doorstroming in onze dorpen beperkt. Dit vraagt extra aandacht van het college.

Ook voor starters wordt het steeds moeilijker een koop- of huurwoning te vinden. Er is wel een starterslening mogelijk maar de hoogte van de koopsom zou volgens ons opgetrokken moeten worden naar maximaal € 350.000. Dat ligt meer verhouding met omliggende gemeenten. Jongeren kunnen dan makkelijker in onze gemeente blijven wonen en dat komt de leefbaarheid en vitaliteit van onze dorpen ten goede. Wij pleiten ervoor om de grens op te trekken naar € 350.000. Wat is het standpunt van het college en omarmt zij ons voorstel?

In de speerpunten wordt er gesproken dat de woningbouw in De Tuit in 2026 begint. Zijn daarmee dan ook alle bezwaren van tafel? Kan het college aangeven wat de stand van zaken is?

Woonlasten

De **OZB** stijgt met 1,5 procent in onze gemeente. Echter de grondslag van de WOZ-waarde, de prijsstijging van de woningen, is de afgelopen jaren sterk gestegen in onze gemeente. Dat betekent dat de toename van de WOZ waarde ook leidt tot een verhoging van de OZB-aanslag, zelfs zonder de tariefsverhoging van 1,5%. Onze inwoners krijgen dus een veel hogere aanslag dan een jaar geleden. Het college geeft volgens ons niet de volledige informatie aan onze inwoners.

De afvalstoffenheffing (voor huishoudelijk afval) is geregeld in een tweetal wetten, de Wet milieubeheer en de Gemeentewet.

Die artikelen samen bepalen dat de afvalstoffenheffing kostendekkend moet zijn en dat de gemeente niet meer mag heffen dan nodig is om de kosten van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval te dekken.

De afvalstoffenheffing daalt licht. Is dat omdat er minder huisvuil is aangeboden nu er op een andere wijze wordt verrekend per huishouden middels het aantal ledigingen? Of moeten wij dit zien als een beloning voor het beter scheiden van ons afval?

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)

De verkenning naar een fusie van de ODA is gaande. De kosten van de ODA zijn de afgelopen jaren fors toegenomen. Wij stellen voor dat het college bij de besprekingen van de fusie een budgetplafond instelt.

Dat zou dan ongeveer moeten zijn wat wij voor 2026 bijdragen.

Bij de fusie moet expliciet opgenomen worden dat de dienstverlening voor kleine dorpen/kleine bedrijven in de Achterhoek behouden blijft — denk aan vestiging in dorpskernen, lokale aanspreekpunten, bekendheid met het gebied. Anders bestaat het risico dat gestandaardiseerde processen de lokale nuance verliezen.

Risico's

De begroting mag dan nu wel sluitend zijn maar er zijn wel de nodige risico's.

Wij noemen er een paar:

- Het ravijnjaar 2026 is verschoven naar 2028. Dan gaan naar verwachting de rijksinkomsten omlaag. Dat betekent dat een volgend college geconfronteerd wordt met een bezuinigingsslag.
- Er zijn risico's opgenomen omtrent het meerjarig onderhoud van onze gemeentelijke gebouwen, de vervangingsopgaven en verduurzaming daarvan. Wij zijn benieuwd welke acties het college hierover al heeft genomen.
- De grondexploitatie van diverse ontwikkel locaties staat onder druk door onder andere de netcongestie, ontwikkelingskosten en verkooptempo. Hoe denkt het college deze risico's in te perken?
- De begroting noemt "open einde regelingen" zoals het sociaal domein als een risicoveld. Dat betekent dat de kosten jeugdhulp, Wmo, vergrijzing of zorgkosten invloed kunnen hebben die moeilijk exact te voorspellen zijn. Dat baart ons zorgen dat de kosten de pan uitrijzen en dat het college daar blijkbaar geen grip op kan hebben.

Tot zover in eerste termijn voorzitter!